

แนวทางการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาภาคพิเศษสาขารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ต่อสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทย
ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560

พัทธนันท์ ไรจน์รุ่งวัฒน^{1,*}, สันฐาน ชยนนท์², วิจิตรา ศรีสอน³

^{1,2,3}วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Received: 11 May 2022

Revised: 8 December 2022

Accepted: 10 December 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาภาคพิเศษสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ต่อสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 (2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจ จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ของนักศึกษาภาคพิเศษสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ต่อสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 และ (3) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาภาคพิเศษสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ต่อสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาภาคพิเศษสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 400 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานหรืออ้างอิง ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลตัวอย่างแล้วนำผลการวิเคราะห์นั้นอ้างอิงลักษณะผลการวิจัยพบว่า (1) ด้านระดับความรู้ความเข้าใจ ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย (2) การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และ (3) แนวทางการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ เนื่องจากคนส่วนใหญ่ขาดความรู้และความเข้าใจในการเรื่องสิทธิและเสรีภาพที่ตนพึงได้รับ จึงทำให้เป็นโอกาสของคนที่จะอาจจะมีความรู้มากกว่าและใช้ช่องทางในการละเมิดสิทธิผู้อื่น จึงต้องกำหนดให้เรื่องสิทธิเสรีภาพถูกบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับใช้กำหนดวิถีชีวิตของปวงชนชาวไทยไปในกรอบของสังคมประชาธิปไตย

คำสำคัญ: รัฐธรรมนูญ ความรู้ความเข้าใจ สิทธิและเสรีภาพ

* ผู้ประสานงานหลัก; อีเมล: phatthanan.ro@ssru.ac.th

Guidelines for Promoting Knowledge and Understanding of Students in the Special Program in Political Science Suan Sunandha Rajabhat University to the Rights and Freedoms of the Thai People According to the Constitution B.E. 2560

Phatthanan Rotrungwat^{1*}, Santhan Chayanon², Wichitra Srison³

^{1,2,3}College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat University

Received: 11 May 2022

Revised: 8 December 2022

Accepted: 10 December 2022

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the level of knowledge and understanding of students in the special program in political science, Suan Sunandha Rajabhat University to the rights and freedoms of the Thai people according to the 2017 constitution, (2) to compare the level of knowledge and understanding classified by gender, age, educational background of students in the special program in political science, Suan Sunandha Rajabhat University to the rights and liberties of the Thai people according to the 2017 constitution, and (3) to guidelines for promoting knowledge and understanding of students in the Political Science special program, Suan Sunandha Rajabhat University on the rights and liberties of the Thai people according to the 2017 constitution. The sample group was Special program student in political science, Suan Sunandha Rajabhat University consisted of 400 students using a simple random sampling method. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistical analysis, using maximum, minimum, mean, and standard deviation. Inferential or reference statistical analysis section. The sample data was analyzed and the analysis result was referenced. The results were found that (1) Cognitive level most of them have a low level of understanding, (2) Comparison of differences between personal factors significantly influenced the students' cognitive level at the 0.05 level, and (3) Approaches to promote knowledge and understanding because most people lack knowledge and understanding of their rights and freedoms. Therefore, it was an opportunity for people who may have more knowledge and use channels to infringe on the rights of others. Rights and liberties must be included in the basic education curriculum for determining the way of life of the Thai people in the framework of a democratic society.

Keywords: Constitution, Knowledge, Rights and Freedoms

* Corresponding Author; E-mail: phatthanan.ro@ssru.ac.th

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติให้ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย โดยที่มาและเนื้อหาของรัฐธรรมนูญเป็นไปตามองค์ประกอบแนวคิดรัฐธรรมนูญนิยามครบทั้ง 4 ข้อ คือ (1) ทฤษฎีสัญญาประชาคม (2) หลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ (3) หลักการแบ่งแยกการใช้อำนาจอธิปไตย และ (4) หลักนิติรัฐ ในขณะที่รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ค.ศ. 1982 กำหนดให้จีนปกครองตามระบบสังคมนิยมมีที่มาและเนื้อหาตามแนวคิดรัฐธรรมนูญนิยามจำนวน 2 ข้อ คือ หลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญและหลักนิติรัฐ ส่วนความสัมพันธ์ของรัฐธรรมนูญด้านสิทธิเสรีภาพกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนพบว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติเนื้อหาการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพสอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนครบ 30 ข้อ ปรากฏในหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยซึ่งเป็นหมวดหลักและยังได้บัญญัติในหมวดอื่นคือ หมวด 1 บททั่วไป หมวด 4 หน้าที่ของปวงชนชาวไทย หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ และหมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ ส่วนรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ค.ศ. 1982 ได้บัญญัติการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่สัมพันธ์กับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนจำนวน 27 ข้อในหมวด 2 สิทธิและหน้าที่พื้นฐานของพลเมืองรวมถึงหมวด 1 หลักการทั่วไป และหมวด 3 องค์กรแห่งรัฐ ได้กำหนดการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในหมวด 1 หลักการทั่วไปเป็นหลัก ทั้งนี้ สิทธิเสรีภาพที่ไม่ได้บัญญัติตามปฏิญญาสากลอยู่ด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองทั้ง 3 ข้อ แสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญตามระบอบประชาธิปไตยมีเนื้อหาที่คุ้มครองและส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชนมากกว่ารัฐธรรมนูญในระบอบสังคมนิยมสถานการณ์สิทธิเสรีภาพในประเทศไทยพบว่า ในภาพรวมมีการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพที่ดีขึ้น ได้ดำเนินการตามกรอบ การปฏิรูปประเทศและกฎหมายหลายด้าน แต่มีสถานการณ์ที่น่ากังวล คือ สิทธิชุมชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ การค้ามนุษย์ เสรีภาพในการแสดงออก และการคุ้มครองนักเคลื่อนไหวด้านสิทธิมนุษยชนส่วนสถานการณ์ในสาธารณรัฐประชาชนจีนเห็นว่าการจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกและการสื่อสารโดยเฉพาะด้านการเมือง การละเมิดการนับถือศาสนา การปราบปรามชนกลุ่มน้อย และการควบคุมการเคลื่อนไหวของภาคประชาสังคม ข้อสรุปที่ได้จากการศึกษาคือ รัฐธรรมนูญได้บัญญัติการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพพื้นฐานให้กับประชาชนแต่ปัญหาที่พบเกิดจากการยังมิได้บังคับใช้รัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมรวมถึงประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิเสรีภาพ (Suwannasun, 2020)

ในสังคมที่อยู่ร่วมกันอย่างสงบและสันติ นอกจากจะมีกฎหมายเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับในการจัดระเบียบของสังคมแล้ว ก็ยังมีขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่เป็นสิ่งที่ใช้เชื่อมโยงให้สังคมมีความมั่นคงและเข้มแข็งอีกด้วย เมื่อสังคมเกิดการพัฒนา เจริญเติบโต และมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น กลไกต่างๆ ที่จะต้องจัดการให้สังคมมีความสงบและมีสันติเกิดขึ้นนั้น จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาตามไปด้วย อีกทั้งสิทธิ และเสรีภาพจึงเป็นอีกกลไกหนึ่งของสังคมที่กำหนดว่าสังคมนั้นได้มีความสุข สงบ และสันติเกิดขึ้น

เนื่องจากมนุษย์นั้นเป็นสัตว์สังคมที่มีทั้งความรู้สึก การนึกคิด และเมื่อมนุษย์เกิดมาก็จะมีสิทธิทางธรรมชาติตามมาด้วย ซึ่งจะประกอบไปด้วย ชีวิต เสรีภาพ และทรัพย์สินที่ได้มีการลงแรงไปกับทรัพยากรธรรมชาติก็คือ ในธรรมชาติของมนุษย์นั้นมีสิทธิที่จะปฏิบัติหรือกระทำโดยที่ไม่ต้องขึ้นอยู่กับความยินยอมหรือเจตนาของผู้อื่น เพราะมนุษย์ขึ้นอยู่กับธรรมชาติและคนเราทุกคนในสังคมยังมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) ซึ่งรัฐจะต้องมีการปฏิบัติต่อประชาชนโดยถือว่าประชาชนก็คือมนุษย์คนหนึ่งที่มีศักดิ์อยู่ร่วมกันภายในสังคมจะไม่สามารถและ

ไม่ควรที่จะปฏิบัติต่อประชาชนเหมือนสัตว์ หรือสิ่งของ เพราะการปฏิบัติเช่นนี้ ถือเป็นการไม่เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา แนวทางการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาภาคพิเศษ สาขารัฐศาสตร์ ด้านสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ซึ่งมีการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่มีการขยายขอบเขตมากขึ้นโดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย นักศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ภาคพิเศษ เพื่อสะท้อนถึงความรู้ความเข้าใจ จึงได้กำหนดเป็นหัวข้อ “แนวทางการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาภาคพิเศษ สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ต่อสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจ ของนักศึกษาภาคพิเศษสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ต่อสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจ จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และรายได้ของนักศึกษาภาคพิเศษสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ต่อสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560
3. แนวทางการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาภาคพิเศษสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ต่อสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาแบบผสมผสาน (Mixed-Methods Research) ซึ่งประกอบด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาภาคพิเศษ ระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 2,000 คน (Academic Service Division, 2021) เป็นฐานข้อมูลในการกำหนดจำนวนประชากร

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาภาคพิเศษ ระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 333 คน โดยใช้สูตรของ Yamane ซึ่งเป็นการคำนวณขนาดตัวอย่างสัดส่วน 1 กลุ่ม โดยให้ความเชื่อมั่นเท่ากับร้อยละ 95 หรือยอมให้มีค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 แต่เก็บกลุ่มตัวอย่างจริง 400 คน

เครื่องมือวิจัย

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ลักษณะของเนื้อหาและแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ที่สร้างขึ้นตามหลักการและวิธีการของ Likert ซึ่งแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนด้วยกันคือ (1) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และ (2) แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาภาคพิเศษ สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ต่อสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ใ้รวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อการสัมภาษณ์เชิงลึก (Key Informants) โดยแบ่งการสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ตอน คือ (1) ข้อมูลส่วนบุคคล และ (2) ความรู้ความเข้าใจ เรื่อง สิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560

การตรวจสอบเครื่องมือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ซึ่งผ่านการตรวจทานและแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงความสอดคล้องของข้อคำถามและเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญที่ทำการตรวจสอบมีจำนวน 3 ท่าน มีค่า IOC (Index of Objective Congruence : IOC) อยู่ในช่วงระหว่าง 0.80 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) ของครอนบาค โดยได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ระดับ 0.94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างพร้อมแนบหนังสือขอความอนุเคราะห์

1. การวิจัยเชิงปริมาณ (แบบสอบถาม (Questionnaire) ดำเนินการตามขั้นตอน คือ (1) ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงคณบดีวิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อขอความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถาม (2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับและดำเนินการจัดทำตามขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนด และ (3) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่รับคืนจำนวน 400 ชุด ที่มีความสมบูรณ์ทุกฉบับคิดเป็นร้อยละ 95 แล้วจึงนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ดำเนินการตามขั้นตอน คือ (1) ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงคณบดีวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ เพื่อขอความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และ (2) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์การให้สัมภาษณ์ และนำแบบสัมภาษณ์มอบให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิใช้พื้นที่ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษารัฐศาสตร์

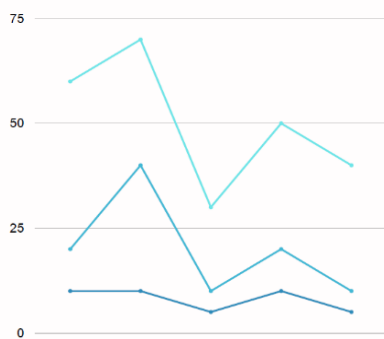
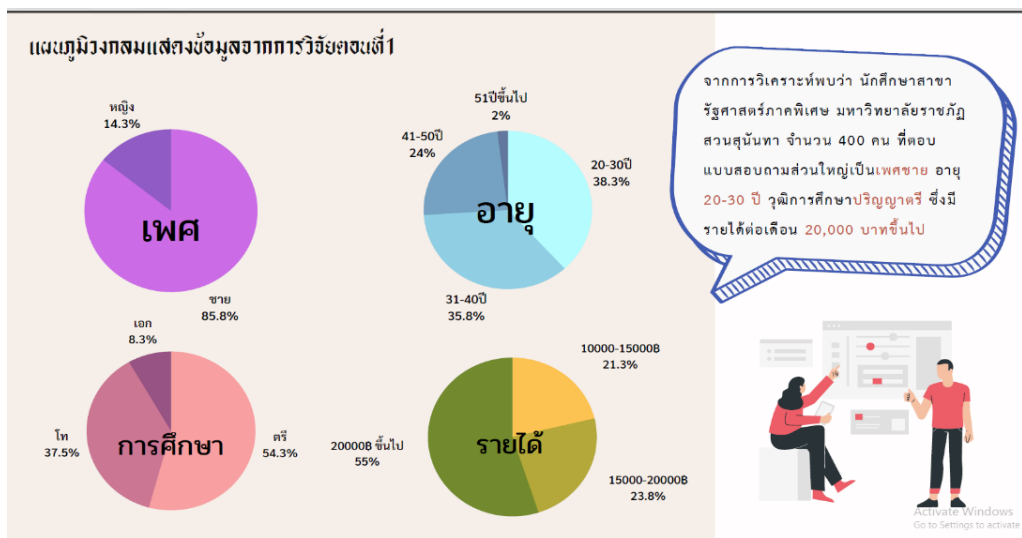
การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิจัยเชิงปริมาณ (แบบสอบถาม) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการดังนี้ (1) วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล โดยการจำแนกกลุ่มตัวอย่างตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน วิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) และอธิบายสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในตารางประกอบกับการบรรยาย (2) วิเคราะห์การศึกษาแนวทางการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาภาคพิเศษ สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ต่อสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย (3) การทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาภาคพิเศษ สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ต่อสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 (Independent Samples T-test และ One-way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant)

2. วิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ (แบบสัมภาษณ์) การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาและบรรยาย (Descriptive) ที่เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาภาคพิเศษ สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ต่อสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 โดยให้เหตุผลสรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และจัดบันทึกข้อมูลภาคสนาม

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานพบว่า นักศึกษาสาขารัฐศาสตรภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 400 คน ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 343 คน คิดเป็นร้อยละ 85.75 อายุ 20-30 ปี จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 38.25 วุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 54.25 รายได้ต่อเดือน 20,000 บาทขึ้นไป จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 นอกจากนี้ ในส่วนของความรู้ความเข้าใจ ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาสาขารัฐศาสตรภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.12$) ทั้งนี้ ด้านมาตรา 25 สิทธิหรือเสรีภาพใดที่รัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ แม้ยังไม่มีการตรากฎหมายนั้นขึ้นใช้บังคับ บุคคลหรือชุมชนย่อมสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพนั้นได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ($\bar{x} = 1.28$) รองลงมา มาตรา 30 การเกณฑ์แรงงานจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อป้องกันภัยพิบัติสาธารณะหรือในขณะที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือการรบ ($\bar{x} = 1.20$) มาตรา 28 วรรค 4 การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมจะกระทำมิได้ ($\bar{x} = 1.15$) และความรู้ต่อสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก ($\bar{x} = 1.04$) นั้นเป็นลำดับสุดท้าย

พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาสาขารัฐศาสตรภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาส่วนใหญ่ มี ความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.12$) โดยเรื่องที่นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจมากที่สุดคือ

- ด้านมาตรา 25 สิทธิหรือเสรีภาพใดที่รัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ แม้ยังไม่มีการตรากฎหมายนั้นขึ้นใช้บังคับ บุคคลหรือชุมชนย่อมสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพนั้นได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ($\bar{x} = 1.28$)
- ด้านมาตรา 30 การเกณฑ์แรงงานจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือในขณะที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือประกาศใช้กฎอัยการศึกหรือในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือการรบ ($\bar{x} = 1.20$)
- ด้านมาตรา 28 วรรคสี่ การทรมาน ทารุณกรรมหรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมจะกระทำมิได้ ($\bar{x} = 1.15$) และ ความรู้ต่อสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2560 เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก ($\bar{x} = 1.04$) นั้นเป็นลำดับสุดท้าย

ภาพที่ 2 กราฟแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาภาคพิเศษ สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ต่อสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจ จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และ รายได้ของนักศึกษาภาคพิเศษสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ต่อสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560

ตารางที่ 1 การทดสอบความแตกต่าง ความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศกับระดับความรู้ความเข้าใจ ของนักศึกษา

หัวข้อ	เพศ	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ระดับความรู้	ชาย	1.14	0.34	11.421*	0.001
ความเข้าใจของนักศึกษา	หญิง	1.04	0.21		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศกับระดับความรู้ความเข้าใจ ของนักศึกษา พบว่า เพศชาย ($\bar{X} = 1.14$) อยู่ในระดับน้อย รองลงมาคือ เพศหญิง ($\bar{X} = 1.04$)

จากการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศกับระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา โดยพบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (t) เท่ากับ 11.421 ค่า (Sig.) เท่ากับ .001 ซึ่งน้อยกว่า ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศแตกต่างกันมีส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 การทดสอบความแตกต่าง ความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุกับระดับความรู้ความเข้าใจ ของนักศึกษา

หัวข้อ	อายุ	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ระดับความรู้	20-30 ปี	1.04	0.10	6.319*	0.000
ความเข้าใจ	31-40 ปี	1.19	0.38		
ของนักศึกษา	41-50 ปี	1.16	0.44		
	51 ปีขึ้นไป	1.00	0.00		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุกับระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา พบว่า อายุ 31-40 ปี ($\bar{X} = 1.19$) อยู่ในระดับน้อย รองลงมาคือ อายุ 41-50 ปี ($\bar{X} = 1.16$) อายุ 20-30 ปี ($\bar{X} = 1.04$) และ อายุ 51 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 1.00$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุกับระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา โดยพบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (t) เท่ากับ 6.319 ค่า (Sig.) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุแตกต่างกันมีส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบรายคู่ ด้านอายุกับระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา

ระดับความรู้ความเข้าใจ ของนักศึกษา	$\bar{X}$	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		1.04	1.19	1.16	1
20-30 ปี	1.04	-	.150*	.124*	-.040
31-40 ปี	1.19		-	-.025	-.189
41-50 ปี	1.16			-	-.164
51 ปีขึ้นไป	1.00				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 เมื่อทำการทดสอบจับคู่ โดยค่าสถิติ LSD ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ด้านอายุกับระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา แตกต่างกันจำนวน 2 คู่ โดย

1. นักศึกษาสาขารัฐศาสตร์ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาส่วนใหญ่ อายุ 20-30 ปี มีระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา แตกต่างกับอายุ 31-40 ปี
2. นักศึกษาสาขารัฐศาสตร์ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาส่วนใหญ่ อายุ 20-30 ปี มีระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา แตกต่างกับอายุ 41-50 ปี

ตารางที่ 4 การทดสอบความแตกต่าง ความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษากับระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา

หัวข้อ	ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ระดับความรู้	ต่ำกว่าปริญญาตรี	1.05	0.11		
ความเข้าใจ	ปริญญาตรี	1.15	0.38	24.032*	0.000
ของนักศึกษา	สูงกว่าปริญญาตรี	1.45	0.67		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษากับระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 1.45$) อยู่ในระดับน้อย รองลงมาคือ ระดับการศึกษาปริญญาตรี ($\bar{X} = 1.15$) และ ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 1.05$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษากับระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา โดยพบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 24.032 ค่า (Sig.) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบรายคู่ ด้านระดับการศึกษากับระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา

ระดับความรู้ความเข้าใจ ของนักศึกษา	$\bar{X}$	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		1.05	1.15	1.45
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1.05	-	.097*	.396*
ปริญญาตรี	1.15		-	.299*
สูงกว่าปริญญาตรี	1.45			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 เมื่อทำการทดสอบจับคู่ โดยค่าสถิติ LSD ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ด้านระดับการศึกษากับระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา แตกต่างกันจำนวน 3 คู่ โดย

1. นักศึกษาสาขารัฐศาสตร์ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาส่วนใหญ่ ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา แตกต่างกับระดับการศึกษาปริญญาตรี
2. นักศึกษาสาขารัฐศาสตร์ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาส่วนใหญ่ ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา แตกต่างกับระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี
3. นักศึกษาสาขารัฐศาสตร์ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาส่วนใหญ่ ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา แตกต่างกับระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 6 การทดสอบความแตกต่าง ความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านรายได้ต่อเดือนกับระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา

หัวข้อ	รายได้ต่อเดือน	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ระดับความรู้	10,000-15,000 บาท	1.12	0.15		
ความเข้าใจ	15,000-20,000 บาท	1.01	0.03	8.010*	0.000
ของนักศึกษา	20,000 บาทขึ้นไป	1.17	0.43		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านรายได้ต่อเดือนกับระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา พบว่า รายได้ต่อเดือน 20,000 บาทขึ้นไป ($\bar{X} = 1.17$) อยู่ในระดับน้อย รองลงมาคือ รายได้ต่อเดือน 10,000-15,000 บาท ($\bar{X} = 1.12$) และ รายได้ต่อเดือน 15,000-20,000 บาท ($\bar{X} = 1.01$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านรายได้ต่อเดือนกับระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา โดยพบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (f) เท่ากับ 8.010 ค่า (Sig.) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ รายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบรายค่า ด้านรายได้ต่อเดือนกับระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา

ระดับความรู้ความเข้าใจ ของนักศึกษา	$\bar{X}$	10,000-15,000 บาท	15,000-20,000 บาท	20,000 บาทขึ้นไป
		1.12	1.01	1.17
10,000-15,000 บาท	1.12	-	-.113*	.046
15,000-20,000 บาท	1.01		-	.159*
20,000 บาทขึ้นไป	1.17			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 7 เมื่อทำการทดสอบจับคู่ โดยค่าสถิติ LSD ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ด้านรายได้ต่อเดือนกับระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา แตกต่างกันจำนวน 2 คู่ โดย

1. นักศึกษาสาขารัฐศาสตร์ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาส่วนใหญ่ รายได้ต่อเดือน 10,000-15,000 บาท มีระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา แตกต่างกับรายได้ต่อเดือน 15,000-20,000 บาท
2. นักศึกษาสาขารัฐศาสตร์ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาส่วนใหญ่ รายได้ต่อเดือน 15,000-20,000 บาท มีระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา แตกต่างกับรายได้ต่อเดือน 20,000 บาทขึ้นไป

อภิปรายผล

1. ด้านปัจจัยส่วนบุคคล มีความรู้ความเข้าใจต่อสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ผลการศึกษาพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจต่อสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Piriyawatana (2018) ได้ทำวิจัยเรื่อง “ความรู้ ทัศนคติของประชาชนในสิทธิ เสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ: ศึกษากรณีประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลหางว อำเภอมือง จังหวัดระนอง”

2. ด้านระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาภาคพิเศษ สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ต่อสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ Sophakan (2007) กล่าวว่า การเข้าใจถึงเรื่องราว ข้อเท็จจริง รายละเอียดต่างๆ ที่เคยมีประสบการณ์หรือพบเจอ และความสามารถในการนำความรู้ที่เก็บรวบรวมมาใช้ตัดสิน แปลง อธิบาย เปรียบเทียบในเรื่องนั้นๆ ได้อย่างมีเหตุผลทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ความรู้ความเข้าใจต่อการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ที่จะนำมาใช้หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งในชุมชน เพื่อจะได้นำไปเป็นแนวทางเพื่อวางแผนระบบการทำงานการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งต่อไป และสอดคล้องกับ Bloom (1980) กล่าวว่า พฤติกรรมและสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งเน้นการจำเป็นหลัก ทั้งการระลึกถึงสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นที่สืบเนื่องมาจากการเรียนรู้ โดยเริ่มต้นจากการรวบรวมสารต่างๆ จนกระทั่งพัฒนาไปสู่ขั้นที่มีความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้นไป เฉพาะสิ่งและความรู้เรื่องสากล ซึ่งสอดคล้องกับ Jungswat (2005) กล่าวว่า ได้ให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมมนุษย์ในด้านที่เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจถึงข้อเท็จจริงต่างๆ รวมถึงศึกษาถึงการพัฒนาความสามารถด้านทักษะทางสติปัญญา และการใช้วิจารณ์ในการประกอบการตัดสินใจ

3. ด้านแนวทางการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาภาคพิเศษ สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ต่อสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ผลการศึกษาพบว่า การละเมิดสิทธิ

เกิดขึ้นเนื่องจากคนส่วนใหญ่ขาดความรู้และความเข้าใจในการเรื่องสิทธิและเสรีภาพที่ตนพึงได้รับ จึงทำให้เป็นโอกาสของคนที่อาจจะมีความรู้มากกว่าและใช้ช่องทางในการละเมิดสิทธิผู้อื่น จึงต้องกำหนดให้เรื่องสิทธิเสรีภาพถูกบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับใช้กำหนดวิถีชีวิตของปวงชนชาวไทยไปในกรอบของสังคมประชาธิปไตย สอดคล้องกับ Chanchai (1995) กล่าวว่า การกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิของประชาชนโดยรัฐ ประชาชนสามารถใช้วิธีวิธีที่กฎหมายรับรองไว้เข้าเี่ยวยาได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Boonsuwan (2007) กล่าวว่า การจัดระบบการคุ้มครองและการจำกัดสิทธิเสรีภาพนั้น รัฐต้องคำนึงถึง หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (1) การจำกัดสิทธิเสรีภาพต้องเป็นไปเพื่อความคุ้มครองสังคมและคุ้มครองเสรีภาพของผู้อื่นมนุษย์ทุกคนต่างมีสิทธิเสรีภาพ และหากทุกคนได้สิทธิเสรีภาพอย่างเต็มที่ความมีสิทธิเสรีภาพก็จะไม่เหลืออยู่เลย (2) การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพจากการละเมิดของรัฐ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 มหาวิทยาลัยควรที่จะร่วมมือกันสร้างจิตสำนึกให้กับนักศึกษาให้เกิดความตระหนักหันมาให้ความสำคัญกับสิทธิเสรีภาพทางการเมืองอย่างจริงจัง เพราะการสร้างจิตสำนึกจะทำให้นักศึกษาเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

1.2 มหาวิทยาลัยควรหันมาสนใจและส่งเสริมให้ความรู้แก่เยาวชนในเรื่องเกี่ยวกับการเมือง เพื่อให้เยาวชนรู้จักใช้ความคิด ความสามารถพัฒนาตนเองด้านความรู้ทางการเมือง ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาระบบการเมืองและการพัฒนาประเทศ เพราะเยาวชนคือรากฐานของการพัฒนาประเทศ ประเทศใดมีเยาวชนที่มีความรู้ความสามารถมาก ประเทศนั้นจะพัฒนาได้รวดเร็วกว่าประเทศอื่นๆ

1.3 รัฐควรวางรากฐานทางด้านการศึกษาก่อน เพื่อก่อให้เกิดกิจกรรมทางการเมืองมากขึ้น เพราะการเมืองคือเรื่องที่จะต้องให้การศึกษ้อย่างถาวรและต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการวิจัยกับมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐบาลและเอกชน การเรียนอื่นๆ เพื่อเกิดการเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างมากได้มากขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนิสิตนักศึกษา เพราะการวิจัยเชิงคุณภาพจะมีการอธิบายเชิงบริบท มีความหลากหลายและมีการแสวงหาทฤษฎีใหม่อยู่เสมอ

เอกสารอ้างอิง

Boonsuwan, K. (2007). *Analysis of the Constitution of the Kingdom of Thailand 2007*. [Online].

Retrieved June 2, 2011 from: <http://www.kas.de/thailand>. (in Thai)

Chanchai, S. (1995). *The advancement of public law both internationally and in Thailand*.

Bangkok: Winyuchon. (in Thai)

Chantarawong, S. (1987). *The Federalist Paper: A Document of American Political Thought*.

Bangkok: Thammasat University Press. (in Thai)

- Jungsawat, S. (2005). *Internal audit knowledge of internal auditors and auditors. Case Study of the Siam Commercial Bank Public Company Limited, Headquarters*. Independent Study of the Degree of Master of Business Administration. Bangkok: Kasetsart University. (in Thai)
- Kittipradit, S. (2014). *Human Rights*. 19th ed. Bangkok: Publishing House. (in Thai)
- Lertpaitoon, S. (1997). *Constitutional Law*. Bangkok: Thammasat Book Center. (in Thai)
- Meewong-Ukos, B. (2010). *Constitutional Law*. 4th ed. Bangkok: Textbook Project and teaching documents of the Faculty of Law Thammasat University. (in Thai)
- Meewong Ukos, B. (2016). *Constitutional Law*. 9th ed. Bangkok: Faculty of Law, Thammasat University. (in Thai)
- Phatinthu, C. (2005). *Human Rights Learning and Operation Process*. Bangkok: Odeon Store. (in Thai)
- Royal Academy. (2003). *The Royal Academy Dictionary, 1999*. [Online]. Retrieved 12 September 2021, from: <http://www.royin.go.th/dictionary/> (in Thai)
- Saeng-Uthai, Y. (1983). *Explanation of general constitutional principles*. 4th ed. Bangkok: Ruenkaew printing. (in Thai)
- _____. (1969). *Explanation of the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 1968*. Bangkok. (in Thai)
- _____. (2017). *Introduction to general law*. 21st ed. Bangkok: Thammasat University. (in Thai)
- Singkaneti, B. (2004). *Basic principles of rights, freedoms and human dignity accordingly*. Bangkok: Faculty of Law National, Institute of Development Administration. (in Thai)
- Sophakan, S. (2007). *Factors influencing personnel knowledge and understanding of sub-district administrative organizations*. Loei: Faculty of Social Sciences for Development, Loei Rajabhat University. (in Thai)
- Uwanno, B. (2011). *Explanation of Law, Constitution*. 2nd ed. Bangkok: Office of Legal Studies of the Thai Bar Association. (in Thai)
- Wititanon, N. (2010). *Basic constitutional principles*. Bangkok: Nanaxia Printing. (in Thai)